

מנהלי הבנקים צריכים לשבת שם

וכי רק על בסיס ידיעה זו הסכימו המלווים להעניק הלוואות אלה. גם ההגיון הפנימי של הדברים מחייב מסקנה זו, משום שקשה להניח שבנקים בחו"ל, כגון הדויטשה בנק,

הספיקו לכסות רק חלק מוגבל מהתחייבויותיהם. ראשי הבנקים הממוסדים לא שעו להתראות החד-משמעית של בית המישפט העליון, שנתינת בפרשת כך

בנקאי בריציון
זהב וכסף בניו-יורק, לונדון וציריך

שהיה בין נותני הלוואות, ינהגו ברש" לנות ויסכנו כספי המפקידים בהם על ידי הענקת מיליוני דולארים אשראי במכשירי-חוזן לחברה ישראלית שאין לה נכסים, וולת נכסים שיקללים ברמות מניות בנקאיות, ללא כיסוחן מספיק הלוואה."

עסקים ספקולטיביים

הראיה המוחלטת והמכרעת לכך, שמחירי הוויסות היו מנוקעים מכל מציאות, היא שגם אחר

הם היטעו את הציבור ביורעין ויצרו אנצלו את ההרגשה שמדובר בנכסים נזילים, שהבנקים תמיד יהיו מסוגלים לשמור על מחירם הגבוה המובטח

מיבצע ההצלה של הממשלה (ההס"ר), היה מחיר מניות הוויסות וההסדר מחצית מן המחיר שבו מכרו אותן הבנקים לפני המפולת. אילמלא "ההסדר", לא היה נמצא קונה למניות הוויסות וההסדר, בשום מחיר; עכן היה שלילי, שכן ניכסיה הבנקים הממשיים, להבריל מן המדומים והמזוייפים.

דוח בייסקי חזר על קביעות, העולם הזה" לפני 15 חודש

זה מול זה

כבר בראשית 1985 קבע הפרקליט התל-אביבי אמנון זכרוני, בניתוחו מעל דפי "העולם הזה", כי הבנקים קיבלו מן הציבור כספים במירמה ובנסיבות מוחמירות. 15 חודשים לאחר מכן תירגמה ועדת-בייסקי קביעה זאת למונחים כספיים. וכך כתבה בדוח שלה: "ההתחייבות הכוללת... מגיעה לסכום עתק של 6.9 מיליארד דולר בקירוב".

זכרוני ב"העולם הזה": (9.1.85)

הבנקים המיסחריים ומנהליהם היו מעורבים ברכישת מניותיהם הם. מעורבות זו, שהביאה עליה מלאכותית במחירן של המניות הנ"ל, גררה הפסדים גדולים לציבור רחב של רוכשי מניות... קניית מניות על-ידי החברה כמה כהפחתת הונח... החוק אוסר החזרת הון לחברים... לרכישת מניות החברה על-ידיה או בסיועה תוצאות קשות הן לגבי נושיה, הן לגבי בעלי מניות אחרים והן כלפי הציבור.

דוח ועדת-בייסקי: (21.4.86)

האיסור לסייע ברכישת מניות החברה (שנקבע בפקודת החברות), מושתת על ההנחה שחברה אינה רשאית לרכוש מניות של עצמה... האיסור הינו בעל חשיבות לשני תחומים עיקריים. האחד, השליטה בחברה, והאחר, הון החברה.

עובת הגילוי בהקשר למכירה או קניה של ניירות-הערך משתקפת גם בהוראת סעיף 54(א) (1) לחוק ניירות-הערך... לשון רחבה זו של סעיף 54(א) (1) מחייבת פירוש שיתאים למטרה שלשמה נועד, שהיא הגנה על הציבור, הבטחת ההגיונות במיסחר בניירות-הערך, ובכלל זה מניעת ניצול יתרון בלתי-הוגן ממי שעומדים לרשותו מקורות אינפורמציה שאינם פתוחים בפני הזולת.

אנו סבורים כי בגדר סעיף 54(א) (2) תיכלל גם המניפולציה הטיפוסית, היינו קניה של ניירות-הערך במטרה לגרום לעליית מחירו. עמדנו על כך שקיימות שתי הוראות-חוק המתייחסות לוויסות.

המשבר לא היה בלתי צפוי, כאשר פעולות הבנקים לטיפול שפרי מניותיהם במסחר בכורסה ובדרכים נוספות נמשכו כשש שנים; וכפי שיתברר בהמשך דו"ח זה לא חסרה לאורך התקופה הזו מודעות לסיכון ולתוצאות הרוח האסון הצפויות מהמשכה מתמדת של פעולות אלה.

קטע מדוח בייסקי
הגולם קם על יוצרו

תירוץ אחר שהושמע הוא כי בחוק מסויים השתמש המחוקק במילה "ויסות" ועל כן זכתה השיטה כולה בהכרה חוקית... הכרה זו כשלעצמה איננה יכולה להתיר פעולות האסורות במפורש בחוקים רבים.

לדעתי, המאזנים של היום אינם משקפים את השווי האמיתי של הבנקים. מנהלי-הבנקים הציגו במיס"מכים כוזבים תמונת-מצב, שאיפשרה להם לקבל כספים מהציבור.

כאשר חברה מנפיקה מניה, היא משתפת את בעל המניה ברכוש החברה. מחיר המניה צריך להתאים לחלק היחסי ברכוש החברה. כאשר החברה עוסקת בתרגילים כדי להגדיל באופן מלאכותי ומניפולטיבי את מחיר המניה, עד שאין קשר בין מחיר המניה והרכוש שהיא מייצגת, נכנס יסוד של תרמית. כאשר עושים זאת בנקים שמנהליהם יודעים בעליל שמחיר המניה בשוק אינו משקף את הרכוש הריאלי, זוהי תרמית חמורה... וכאשר מדובר במיליארדי דולארים, וזה מגיע לאסון לאומי - התרמית זועקת לשמיים.

לדעתי, הבנקים קיבלו מן הציבור כספים במירמה ובנסיבות מחמירות.

השאלה המתבקשת היא: מדוע הממשלה לא מנעה זאת? אולי כדאי לשאול אם הממשלה היתה יכולה בכלל למנוע את המהלך ההרסני... ראשי הבנקים לא נבחרו מעולם על-ידי הציבור... איך מצאו עצמם הבנקאים בעמדת-כוח, שבה היו יכולים להכתוב את תנאיהם... לגרום לכך שהממשלה לא תמנע את תהליך הוויסות, ושעוד תהיה תלויה בהם? איך הפכו הבנקאים לבעלי עוצמה כזאת... מאז ומעולם היתה הממשלה תלויה ברצון הטוב של הבנקים, והם ניצלו זאת. ברור שהממשלה היתה צריכה לצפות את התהליך ולמנוע אותו.

השאלה האחרת מתייחסת למוסדות שילטוניים ולגופים מפקחים. כגון משרד-האוצר, בנק-ישראל, המפקח על הבנקים ורשות-ניירות-הערך. על כל אחד מאלה מוטלות חובות בתחום פעולתו, בין חובות סטטוטוריות, המתייחסות לפיקוח על תקינות פעולותיהם של הבנקים ובין חובות הנובעות מהיותם גופים מרכזיים המכוונים את המערכת הפינאנסית של המדינה ושוקי-ההון שלה. כיצד קרה שלא ננקטו על-ידי כל אלה, בין בנפרד ובין בשיתוף-פעולה זה עם זה, צעדים משמעותיים להפסקת פעולותיהם של הבנקים שנמשכו בהתמדה לאורך שנים?

המשיכו לטיפול מלאכותי של מניותיהם לאורך זמן, תוך תגלית הסיכון כי מה שראה בסווח הקצר כדרך קלה לגייס הון לצרכיהם, עלול בסופו של דבר להיות להם לרוץ ולסכן את יציבותם. בבחינת יקום הגולם על יוצרו... ההסדר מנע אומנם העמקת המשבר והרחיק את האיום שעלול היה לנפוע באיתנות הבנקים... הדבר הושג במחיר כבד, אשר יעיק במשך שנים על הציבור והממשלה. זוהי אחת התוצאות הכלכליות אשר נגרמו על-ידי הפעילות הממושכת של הבנקים שטיפחו באורח מלאכותי שפרי מניותיהם... ההתחייבות הכוללת, שנקבעו לה מעדי פירעון שונים, מגיעה לסכום עתק של 6.9 מיליארד דולר בקירוב.

המשיכו לטיפול מלאכותי של מניותיהם לאורך זמן, תוך תגלית הסיכון כי מה שראה בסווח הקצר כדרך קלה לגייס הון לצרכיהם, עלול בסופו של דבר להיות להם לרוץ ולסכן את יציבותם. בבחינת יקום הגולם על יוצרו... ההסדר מנע אומנם העמקת המשבר והרחיק את האיום שעלול היה לנפוע באיתנות הבנקים... הדבר הושג במחיר כבד, אשר יעיק במשך שנים על הציבור והממשלה. זוהי אחת התוצאות הכלכליות אשר נגרמו על-ידי הפעילות הממושכת של הבנקים שטיפחו באורח מלאכותי שפרי מניותיהם... ההתחייבות הכוללת, שנקבעו לה מעדי פירעון שונים, מגיעה לסכום עתק של 6.9 מיליארד דולר בקירוב.

המשיכו לטיפול מלאכותי של מניותיהם לאורך זמן, תוך תגלית הסיכון כי מה שראה בסווח הקצר כדרך קלה לגייס הון לצרכיהם, עלול בסופו של דבר להיות להם לרוץ ולסכן את יציבותם. בבחינת יקום הגולם על יוצרו... ההסדר מנע אומנם העמקת המשבר והרחיק את האיום שעלול היה לנפוע באיתנות הבנקים... הדבר הושג במחיר כבד, אשר יעיק במשך שנים על הציבור והממשלה. זוהי אחת התוצאות הכלכליות אשר נגרמו על-ידי הפעילות הממושכת של הבנקים שטיפחו באורח מלאכותי שפרי מניותיהם... ההתחייבות הכוללת, שנקבעו לה מעדי פירעון שונים, מגיעה לסכום עתק של 6.9 מיליארד דולר בקירוב.